

PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
TOMASZ CHRÓSTNY

RWR.610.7.2023.BG

Wrocław, 21 listopada 2024 r.

Decyzja nr RWR 6/2024

Informacje prawnie chronione oznaczono: [xxx]

- I. Na podstawie art. 27 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz.U. z 2024 r. poz. 1616), po przeprowadzeniu wszczętego z urzędu postępowania w sprawie stosowania przez **CK Investments 1 Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie** (dawniej: CK Investments Sp. z o.o. S.K.A. z siedzibą w Warszawie) praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów **uznaje za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów zachowanie**, polegające na posługiwaniu się, w relacjach z konsumentami, wekslem w sposób sprzeczny z jego funkcją, co mogło zniekształcić zachowanie rynkowe konsumentów przez podjęcie decyzji co do przekazania **CK Investments 1 Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie** (dawniej: CK Investments Sp. z o.o. S.K.A. z siedzibą w Warszawie) środków pieniężnych przeznaczanych na jej działalność gospodarczą, co skutkowało przeniesieniem na konsumentów ryzyka tejże działalności, co stanowi nieuczciwą praktykę rynkową, o której mowa w art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 23 sierpnia 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym (Dz. U. z 2023 r. poz. 845) oraz godzi w zbiorowe interesy konsumentów, a w konsekwencji praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 3 ww. ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów
- i stwierdza zaniechanie jej stosowania z dniem 2 stycznia 2023 r.**
- II. Na podstawie art. 27 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz.U. z 2024 r. poz. 1616), po przeprowadzeniu wszczętego z urzędu postępowania w sprawie stosowania przez **CK Investments 1 Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie** (dawniej: CK Investments Sp. z o.o. S.K.A. z siedzibą w Warszawie) praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów **uznaje za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów zachowanie**, polegające na rozpowszechnianiu przez **CK Investments 1 Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie** (dawniej: CK Investments Sp. z o.o. S.K.A. z siedzibą w Warszawie) nieprawdziwych informacji co do gwarancji zwrotu kapitału przekazanego przez konsumentów na rzecz **CK Investments 1 Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie**, w ramach inwestycji w weksle inwestycyjne, co mogło spowodować podjęcie przez konsumentów decyzji dotyczącej zawarcia umowy ze Spółką, której inaczej by nie podjęli, co stanowi nieuczciwą praktykę rynkową, o której mowa w art. 5 ust. 1 oraz ust. 2 pkt 1, w zw. z art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 23 sierpnia 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym (Dz.U. z 2023 r. poz. 845), a w konsekwencji praktykę naruszającą zbiorowe

interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 3 ww. ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów

i stwierdza zaniechanie jej stosowania z dniem 31 lipca 2022 r.

III. Na podstawie art. 26 ust. 2, w zw. z art. 27 ust. 4 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz.U. z 2024 r. poz. 1616), po przeprowadzeniu postępowania w sprawie stosowania przez CK Investments 1 Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie (dawniej: CK Investments Sp. z o.o. S.K.A. z siedzibą w Warszawie) praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów nakłada na CK Investments 1 Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie (dawniej: CK Investments Sp. z o.o. S.K.A. z siedzibą w Warszawie), obowiązek usunięcia trwających skutków naruszeń zbiorowych interesów konsumentów, o których mowa w pkt I i II decyzji, według następujących zasad:

1. CK Investments 1 Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie (dawniej: CK Investments Sp. z o.o. S.K.A. z siedzibą w Warszawie) wyśle, w terminie 1 miesiąca od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji, do każdego konsumenta, który przekazał Spółce środki pieniężne, w okresie od 8 lipca 2019 r. do 1 stycznia 2023 r. w ramach oferty weksli inwestycyjnych, pisemną informację o treści:

„Prezes UOKiK wydał decyzję nr RWR 6/2024 z dnia 21 listopada 2024 r., stwierdzającą stosowanie przez CK Investments 1 Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie (dawniej: CK Investments Sp. z o.o. S.K.A. z siedzibą w Warszawie), praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów polegającej na posługiwaniu się, w relacjach z konsumentami, wekslem w sposób sprzeczny z jego funkcją, co mogło zniekształcić zachowanie rynkowe konsumentów przez podjęcie decyzji co do przekazania CK Investments 1 Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie (dawniej: CK Investments Sp. z o.o. S.K.A. z siedzibą w Warszawie) środków pieniężnych przeznaczanych na jej działalność gospodarczą, co skutkowało przeniesieniem na konsumentów ryzyka tejsze działalności.

Szczegółowe informacje dostępne są w treści decyzji Prezesa UOKiK nr RWR 6/2024 z dnia 21 listopada 2024 r., dostępnej na stronie Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów pod adresem www.uokik.gov.pl”

Pisemna informacja zostanie przekazana z uwzględnieniem następujących zasad:

1.1. informacja ta zostanie wysłana za pośrednictwem poczty tradycyjnej - listem poleconym oraz za pośrednictwem poczty elektronicznej, przy czym:

- i. nadanie listu nastąpi na ostatni znany CK Investments 1 Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, adres korespondencyjny konsumenta;
- ii. wiadomość elektroniczna zostanie wysłana na ostatni znany CK Investments 1 Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie adres e-mail konsumenta;

1.2. informacja - w warstwie wizualnej - sporządzona zostanie czcionką Times New Roman w rozmiarze co najmniej 11, w kolorze czarnym, na białym tle.

2. CK Investments 1 Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie (dawniej: CK Investments Sp. z o.o. S.K.A. z siedzibą w Warszawie) opublikuje w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji, na koszt Spółki, na stronie internetowej Spółki, w dacie wydania decyzji jest to strona <https://ckinvestments.pl/>, jednokrotne oświadczenie o treści (dalej: oświadczenie nr 1):

„CK Investments 1 Sp. z o. o. z siedzibą w Warszawie (dawniej: CK Investments Sp. z o. o. S.K.A. z siedzibą w Warszawie) informuje, że Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w decyzji nr RWR 6/2024 z dnia 21 listopada 2024 r. stwierdził, że stosowała praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów. Zobacz szczegóły”

odsyłające do podstrony zawierającej oświadczenie o treści (dalej: **oświadczenie nr 2**):

„W związku z decyzją Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów nr RWR 6/2024, wydaną w dniu 20 listopada 2024 r., CK Investments 1 Sp. z o. o. z siedzibą w Warszawie (dawniej: CK Investments Sp. z o. o. S.K.A. z siedzibą w Warszawie) informuje, że stosowała nieuczciwe praktyki rynkowe polegające na:

- 1) postępowaniu się, w relacjach z konsumentami, wekslem w sposób sprzeczny z jego funkcją, co mogło zniekształcić zachowanie rynkowe konsumentów przez podjęcie decyzji co do przekazania CK Investments 1 Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie (dawniej: CK Investments Sp. z o. o. S.K.A. z siedzibą w Warszawie), środków pieniężnych przeznaczanych na jej działalność gospodarczą, co skutkowało przeniesieniem na konsumentów ryzyka tejże działalności;*
- 2) rozpowszechnianiu nieprawdziwych informacji co do gwarancji zwrotu kapitału przekazanego przez konsumentów na rzecz CK Investments 1 Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie (dawniej: CK Investments Sp. z o. o. S.K.A. z siedzibą w Warszawie), w ramach inwestycji w weksle inwestycyjne.*

Szczegółowe informacje dostępne są w prawomocnej decyzji Prezesa UOKiK nr RWR 6/2024 z dnia 21 listopada 2024 r., opublikowanej na stronie internetowej Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów pod adresem [w tym miejscu zostanie dodane hipertącze (link) odsyłające do wersji jawnej decyzji w bazie decyzji dostępnej pod adresem www.uokik.gov.pl].”

Powyższe oświadczenia zostaną złożone w ten sposób, że:

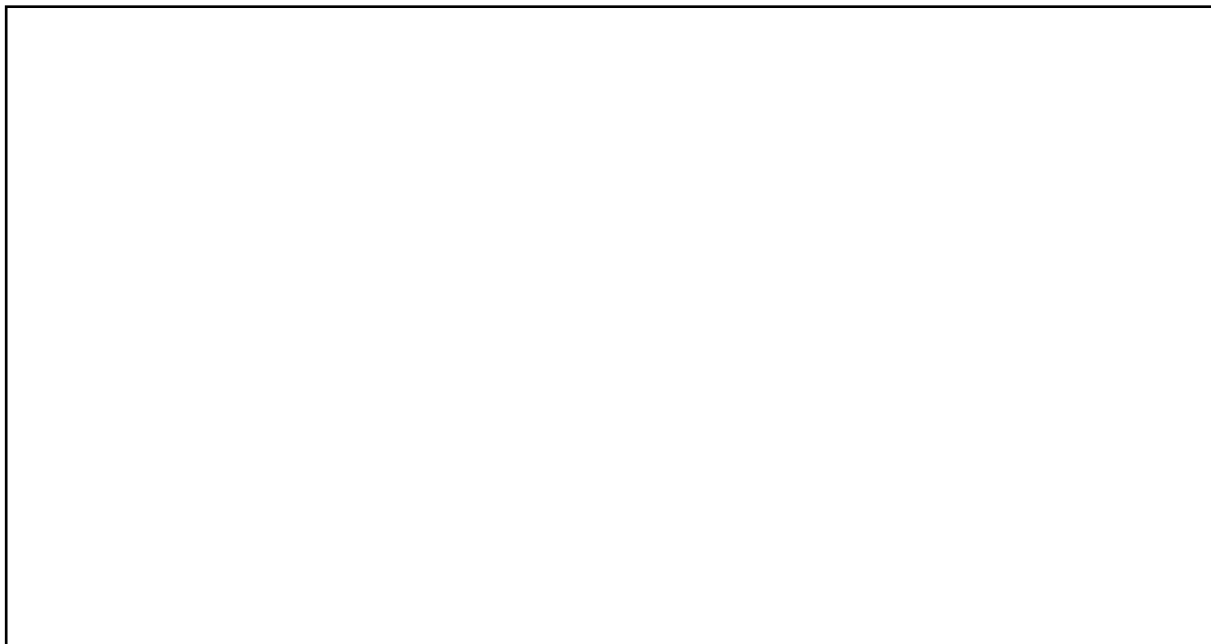
- a) treści oświadczeń nr 1 i 2 będą dostępne i utrzymane na stronie internetowej Spółki przez okres 3 miesięcy od dnia uprawomocnienia się tej decyzji;
- b) tekst oświadczeń nr 1 i 2 będzie wyjustowany oraz wpisany czarną czcionką (kod szesnastkowy RGB #000000) ARIAL na białym tle (kod szesnastkowy RGB #ffffff);
- c) wielkość czcionki użyta w oświadczeniach nr 1 i 2 powinna odpowiadać rozmiarowi czcionki zwyczajowo używanej na stronie internetowej Spółki, tekst umieszczony będzie w ramce, o rozmiarze takim, aby była ona w całości wypełniona poszczególnymi oświadczeniami, z uwzględnieniem marginesu 2 cm z każdej strony;
- d) oświadczenie nr 1 zostanie zamieszczone w górnej części strony głównej serwisu Spółki, dostępnego z poziomu strony internetowej (na dzień wydania niniejszej decyzji jest to strona pod adresem <https://ckinvestments.pl/>), bez możliwości zamknięcia informacji przez użytkownika (oświadczenie nie może przybrać formy np. rotacyjnego banera czy slajdera);

- e) w oświadczeniu nr 1 fragment: „Zobacz szczegóły” będzie stanowić hipertączę odsyłające do podstrony na której zamieszczone zostanie oświadczenie nr 2;
 - f) oświadczenie nr 2 zostanie zamieszczone na podstronie strony internetowej Spółki, oświadczenie ma być widoczne przez cały czas, gdy użytkownik jest na podstronie, chyba że zostanie ręcznie zamknięte przez użytkownika (oświadczenie nie może przybrać formy np. rotacyjnego banera czy slajdera);
 - g) w przypadku zmiany nazwy CK Investments 1 Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, jej przekształcenia lub przejścia praw i obowiązków na inny podmiot pod jakimkolwiek tytułem, publikacje zostaną zrealizowane - odpowiednio - przez Spółkę, za pośrednictwem Spółki lub jej następcy prawnego, ze wskazaniem dawnej i nowej nazwy.
- IV. Na podstawie art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2024 r. poz. 594 ze zm.), po przeprowadzeniu wszczętego z urzędu postępowania w sprawie podejrzenia stosowania przez **CK Investments 1 Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie** (dawniej: CK Investments Sp. z o.o. S.K.A. z siedzibą w Warszawie) praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów nakłada na **CK Investments 1 Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie** (dawniej: CK Investments Sp. z o.o. S.K.A. z siedzibą w Warszawie), kary pieniężne:
1. w związku z naruszeniem zakazu, o którym mowa w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 3 ww. ustawy, w zakresie opisanym w pkt I sentencji decyzji, karę pieniężną w wysokości **1 112 027 zł** (słownie: jeden milion sto dwanaście tysięcy dwadzieścia siedem złotych 0/100), płatną do budżetu państwa, w terminie 14 (czternastu) dni od dnia uprawomocnienia się decyzji;
 2. w związku z naruszeniem zakazu, o którym mowa w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 3 ww. ustawy, w zakresie opisanym w pkt II sentencji decyzji, karę pieniężną w wysokości **137 368 zł** (słownie: sto trzydzieści siedem tysięcy trzysta sześćdziesiąt osiem złotych 0/100), płatną do budżetu państwa, w terminie 14 (czternastu) dni od dnia uprawomocnienia się decyzji.
- V. Na podstawie art. 77 ust. 1 i art. 80 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz.U. z 2024 r. poz. 1616) oraz art. 264 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2024 r. poz. 572), w związku z art. 83 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów obciąża **CK Investments 1 Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie** (dawniej: CK Investments Sp. z o.o. S.K.A. z siedzibą w Warszawie), kosztami postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów w kwocie **47,40 zł** (słownie: czterdzieści siedem złotych 40/100) i zobowiązuje do ich zwrotu Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji.

UZASADNIENIE

W dniu 10 marca 2022 r. - postanowieniem Nr RWR 12/2022 - Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (dalej: **Prezes Urzędu**, **Prezes UOKiK**) wszczął postępowanie wyjaśniające, mające na celu wstępne ustalenie, czy w związku z działalnością prowadzoną przez CK Investments Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, polegającą na oferowaniu i

Grafika 2. Fragment prospektu informacyjnego udostępnianego potencjalnym remitentom

źródło: <https://drive.google.com/drive/folders/1G5jdBK2fX1Y62hp3eUsp2EftZg-1IROB?usp=sharing> [dostęp: 16.02.2023 r.]

dowód: załączniki do pisma Spółki z dnia 15 kwietnia 2022 r., k. 76 i 77
wydruk fragmentu prospektu informacyjnego dostępnego pod
adresem: <https://drive.google.com/drive/folders/1G5jdBK2fX1Y62hp3eUsp2EftZg-1IROB?usp=sharing>,
k. 87A

Grafika 3. Fragment prospektu informacyjnego udostępnianego potencjalnym remitentom

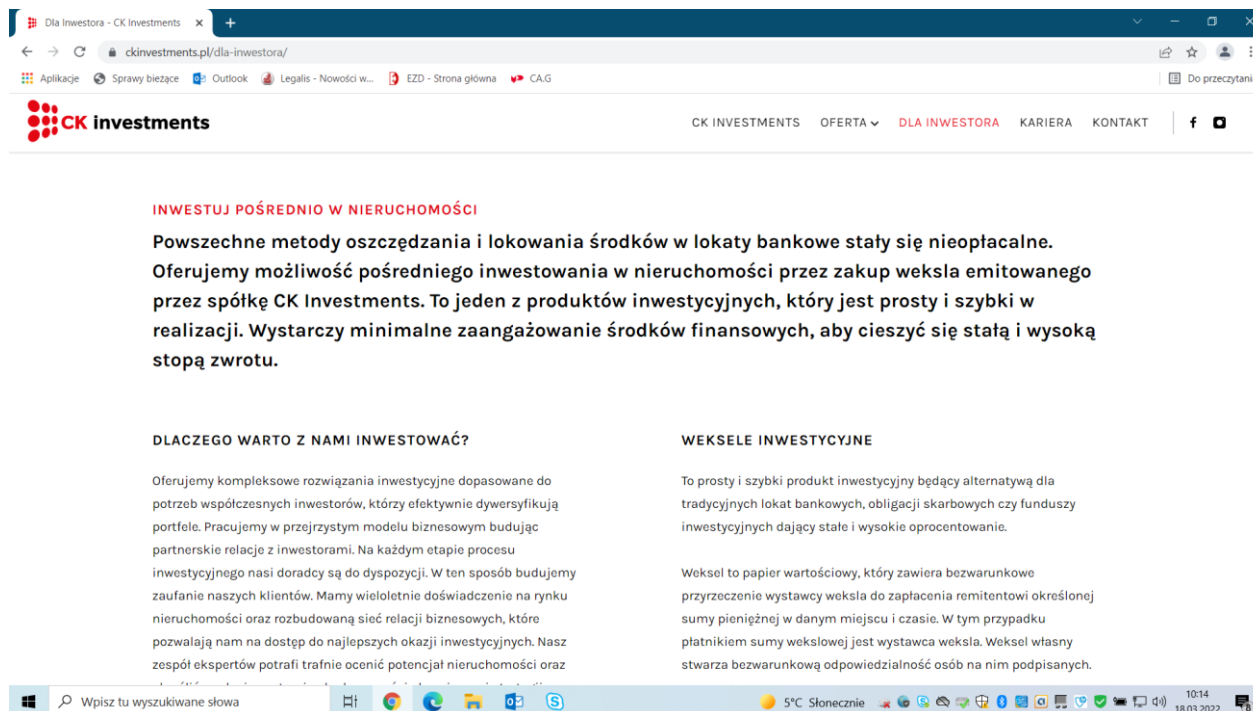
źródło: <https://drive.google.com/drive/folders/1G5jdBK2fX1Y62hp3eUsp2EftZg-1IROB?usp=sharing> [dostęp: [dostęp: 16.02.2023 r.]

dowód: załączniki do pisma Spółki z dnia 15 kwietnia 2022 r., k. 76 i 77
wydruk fragmentu prospektu informacyjnego dostępnego pod
adresem: <https://drive.google.com/drive/folders/1G5jdBK2fX1Y62hp3eUsp2EftZg-1IROB?usp=sharing>,
k. 87

realizacji. Wystarczy minimalne zaangażowanie środków finansowych, aby cieszyć się stałą i wysoką stopą zwrotu [podkr. UOKiK]”.

Na ww. stronie prezentowane były również warianty oferty wraz ze wskazaniem wprost oprocentowania (stopy zwrotu), częstotliwości wypłat zysku. Wskazywano również, iż zwrot zainwestowanego kapitału nastąpi na koniec inwestycji (Grafika 6).

Grafika 5. Reklama oferty weksli inwestycyjnych publikowana na stronie internetowej Spółki

DLA INWESTORA CK INVESTMENTS OFERTA DLA INWESTORA KARIERA KONTAKT

INWESTUJ POŚREDNIO W NIERUCHOMOŚCI

Powszechne metody oszczędzania i lokowania środków w lokaty bankowe stały się nieopłacalne. Oferujemy możliwość pośredniego inwestowania w nieruchomości przez zakup weksla emitowanego przez spółkę CK Investments. To jeden z produktów inwestycyjnych, który jest prosty i szybki w realizacji. Wystarczy minimalne zaangażowanie środków finansowych, aby cieszyć się stałą i wysoką stopą zwrotu.

DLACZEGO WARTO Z NAMI INWESTOWAĆ?

Oferujemy kompleksowe rozwiązania inwestycyjne dopasowane do potrzeb współczesnych inwestorów, którzy efektywnie dywersyfikują portfele. Pracujemy w przejrzystym modelu biznesowym budując partnerskie relacje z inwestorami. Na każdym etapie procesu inwestycyjnego nasi doradcy są do dyspozycji. W ten sposób budujemy zaufanie naszych klientów. Mamy wieloletnie doświadczenie na rynku nieruchomości oraz rozbudowaną sieć relacji biznesowych, które pozwalają nam na dostęp do najlepszych okazji inwestycyjnych. Nasz zespół ekspertów potrafi trafnie ocenić potencjał nieruchomości oraz

WEKSELE INWESTYCYJNE

To prosty i szybki produkt inwestycyjny będący alternatywą dla tradycyjnych lokat bankowych, obligacji skarbowych czy funduszy inwestycyjnych dający stałe i wysokie oprocentowanie.

Weksel to papier wartościowy, który zawiera bezwarunkowe przyrzeczenie wystawcy weksla do zapłacenia remitentowi określonej sumy pieniężnej w danym miejscu i czasie. W tym przypadku płatnikiem sumy wekslowej jest wystawca weksla. Weksel własny stwarza bezwarunkową odpowiedzialność osób na nim podpisanych.

10:14 18.03.2022

źródło: <https://ckinvestments.pl/dla-inwestora/> [dostęp: 18.03.2022 r.]

Pozyskane za pomocą weksli inwestycyjnych środki pieniężne przeznaczone zostały na prowadzoną przez Przedsiębiorcę działalność gospodarczą. Jak ustalono, Spółka zajmuje się obrotem nieruchomościami, zarówno na rynku pierwotnym (budowa i sprzedaż), jak również na rynku wtórnym (nabywanie i wykończanie mieszkań, nabywanie kamienic i wykonywanie ich całkowitej rewitalizacji).

Jak ustalono, Spółka dokonała inwestycji polegających na nabyciu nieruchomości za łączną cenę wynoszącą odpowiednio: [xxxxxxx] zł w 2019 r., [xxxxxxx] zł w 2020 r. oraz [xxxxxxx] zł w 2021 r. Łącznie, w latach 2019 - 2021, na zakup nieruchomości Przedsiębiorca przeznaczył kwotę [xxxxxxx] zł. Przy tym, wartość środków przyjętych w zamian za wystawione weksle własne w okresie 2019-2020 wyniosła [xxxxxxx] zł.

Zatem środki pozyskane w ramach emisji weksli stanowiły główne źródło finansowania nabywanych przez Spółkę nieruchomości, które następnie odsprzedawała celem uzyskania przychodu.

dowód: pismo Spółki z 15 kwietnia 2022 r., k. 16

Prezes UOKiK ustalił, iż obrót Spółki w roku 2023 wyniósł [xxxxxxxxxxx] zł.

dowód: pismo Spółki z dnia 25 kwietnia 2024 r., k. 197

załącznik nr 5A i 5B do pisma Spółki z dnia 25 kwietnia 2024 r., k. 197

Oceniając przedstawiony stan faktyczny Prezes Urzędu zważył, co następuje:

NARUSZENIE INTERESU PUBLICZNEGO

Stosownie do art. 1 ust. 1 uokik, ochrona interesów przedsiębiorców i konsumentów podejmowana w ramach działań Prezesa Urzędu prowadzona jest w interesie publicznym. Interes publiczny zostaje naruszony wówczas, gdy działania przedsiębiorcy godzą w interesy ogólnospołeczne i dotyczą szerokiego kręgu uczestników rynku, zaburzając jego prawidłowe funkcjonowanie. Naruszenie zbiorowego interesu konsumentów ma miejsce wówczas, gdy działania przedsiębiorcy są powszechne i mogą dotknąć każdego potencjalnego konsumenta będącego kontrahentem przedsiębiorcy. Przedmiotem ochrony nie są zatem interesy indywidualnego konsumenta lub grupy indywidualnych konsumentów, ale wszystkich - aktualnych lub potencjalnych klientów - traktowanych jako grupa uczestników rynku zasługująca na szczególną ochronę¹.

Prezes Urzędu stoi na stanowisku, że rozpatrywana sprawa ma charakter publicznoprawny, gdyż wiąże się z ochroną interesu wszystkich konsumentów, którzy byli lub mogli się stać kontrahentami CK Investments i którzy zawarli lub potencjalnie mogli zawrzeć z nią umowę. Działania Spółki nie dotyczyły wyłącznie interesów poszczególnych osób, których sprawy miałyby charakter jednostkowy, indywidualny i nie dający się porównać z innymi, ale kręgu konsumentów, których sytuacja była identyczna. Naruszenie interesu publicznoprawnego przejawia się tym samym w naruszeniu zbiorowego interesu konsumentów.

Zgodnie z art. 24 ust. 1 uokik zakazane jest stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Natomiast art. 24 ust. 2 uokik stanowi, że przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie sprzeczne z prawem lub dobrymi obyczajami zachowanie przedsiębiorcy, w szczególności nieuczciwe praktyki rynkowe (art. 24 ust. 2 pkt 3 uokik).

¹ Wyrok Sądu Okręgowego - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 2 sierpnia 2016 r., sygn. akt XVII AmA 170/14.

W związku z powyższym dla uznania działania przedsiębiorcy za niezgodne z zawartym w uokik zakazem stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, należy wykazać, że spełnione zostały kumulatywnie trzy następujące przesłanki: 1) kwestionowane działanie jest działaniem przedsiębiorcy; 2) działanie to jest sprzeczne z prawem lub dobrymi obyczajami; 3) działanie to godzi w zbiorowy interes konsumentów.

STATUS PRZEDSIĘBIORCY

Zakaz stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów adresowany jest wyłącznie do przedsiębiorców. Bezsporne w sprawie jest, że CK Investments jako spółka kapitałowa posiada status przedsiębiorcy w rozumieniu art. 4 pkt 1 uokik oraz odpowiednio art. 4 ust. 1 i art. 3 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców (Dz.U. z 2024 r. poz. 236).

BEZPRAWNOŚĆ DZIAŁAŃ

Bezprawność w rozumieniu art. 24 ust. 1 uokik polega na zachowaniu przedsiębiorcy - w postaci działania, jak również zaniechania - które jest sprzeczne z powszechnie obowiązującym porządkiem prawnym lub dobrymi obyczajami. Porządek prawny, którego naruszenie może wypełniać dyspozycję art. 24 uokik, dotyczy norm prawa powszechnie obowiązującego, a także nakazów i zakazów wynikających z zasad współzycia społecznego i dobrych obyczajów.²

Bezprawność jest przy tym obiektywnym czynnikiem, a więc jest niezależna od winy i jej stopnia, jak również bez znaczenia jest świadomość istnienia naruszeń. Bezprawność jest także niezależna od wystąpienia szkody. Rozważenia przy ocenie bezprawności wymaga kwestia czy zachowanie Przedsiębiorcy było zgodne, czy też niezgodne z obowiązującymi zasadami porządku prawnego. Źródłem tych zasad są normy prawa powszechnie obowiązującego, a także nakazy i zakazy wynikające z zasad współzycia społecznego i dobrych obyczajów³.

O bezprawności działania decyduje całokształt okoliczności konkretnego stanu faktycznego⁴. W celu konkretyzacji przesłanki bezprawności należy sięgnąć do przepisów innych ustaw, bowiem dopiero na ich podstawie możliwe jest dokonanie oceny działań przedsiębiorcy w aspekcie zgodności z prawem⁵.

NIEUCZCIWE PRAKTYKI RYNKOWE

W ocenie Prezesa UOKiK, w niniejszej sprawie bezprawność działania Spółki polega na naruszeniu zakazu stosowania nieuczciwych praktyk rynkowych, o którym mowa w art. 3 ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym z dnia 23 sierpnia 2007 r. (Dz.U. z 2023 r. poz. 845) (dalej jako: upnp).

Zakaz stosowania nieuczciwych praktyk rynkowych stanowi konkretyzację normy zawartej w art. 76 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, zgodnie z którą władze publiczne chronią

² Publiczne prawo gospodarcze System Prawa Administracyjnego tom 8B, R. Hauser (red.), 2018, wyd. 2/Legalis.

³ Wyrok Sądu Okręgowego - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z 13 listopada 2007 r., sygn. XVII AmA 45/07.

⁴ Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 maja 2002 r., sygn. I PKN 267/2001

⁵ R. Hauser, Z. Niewiadomski, A. Wróbel (red.), Publiczne prawo gospodarcze. System Prawa Administracyjnego. Tom 8B. Wyd. 2, Warszawa 2018.

konsumentów, użytkowników i najemców przed działaniami zagrażającymi ich zdrowiu, prywatności i bezpieczeństwu oraz przed nieuczciwymi praktykami rynkowymi. Jak wskazuje Sąd Najwyższy, przepis art. 76 Konstytucji RP, choć nie jest źródłem praw podmiotowych, stanowi zasadę polityki państwa, którą władze publiczne mają obowiązek realizować⁶. Zgodnie z orzecznictwem Trybunału Konstytucyjnego działania na rzecz ochrony konsumenta, które mają umocnić jego pozycję wobec profesjonalnego partnera służą wyrównaniu ich szans i zapewnieniu - także na rynku detalicznym, swobody dokonania wyboru i podjęcia nieskrępowanej decyzji. Istotą ochrony konsumenta nie jest więc nadawanie mu dodatkowych nadzwyczajnych przywilejów, lecz poddanie całości obrotu praktykom „rynkowo-kompensatoryjnym”, które mają przywrócić utraconą zdolność decydowania o konsumpcji⁷. Art. 76 Konstytucji RP stanowi między innymi źródło zasady przejrzystości, jawności, rzeczywistej dostępności jasnej, pełnej i zrozumiałej informacji handlowej⁸.

Art. 2 pkt 4 upnpr wskazuje, że za praktykę rynkową uznaje się działanie lub zaniechanie przedsiębiorcy, sposób postępowania, oświadczenie lub informację handlową, w szczególności reklamę i marketing, bezpośrednio związane z promocją lub nabyciem produktu przez konsumenta. Pojęcie produktu wskazane w wyżej przywołanym artykule ma znaczenie szerokie i obejmuje również pojęcie usługi. Jak stanowi art. 2 pkt 3 upnpr, produktem jest każdy towar lub usługa, w tym nieruchomości, usługi cyfrowe, treści cyfrowe, prawa i obowiązki wynikające ze stosunków cywilnoprawnych.

W zakresie pojęcia praktyki rynkowej mieści się zatem każdy czyn przedsiębiorcy (działanie jak i zaniechanie), oraz każda forma działania przedsiębiorcy (sposób postępowania, oświadczenie lub komunikat handlowy, w tym reklama i marketing). Zakwestionowane niniejszą decyzją zachowania Przedsiębiorcy są zatem praktykami rynkowymi w rozumieniu upnpr. Odnoszą się bowiem do działań Przedsiębiorcy w zakresie oferowania inwestycji w weksle własne, w tym sposobu organizacji procesu inwestycyjnego, ukształtowania stosunku zobowiązaniowego, a także przekazywanych konsumentom informacji dotyczących zasadniczych cech tego produktu oraz informacji o warunkach inwestycji.

Model przeciętnego konsumenta

Stosowanie nieuczciwej praktyki rynkowej należy rozpatrywać w kontekście jej oddziaływania na przeciętnego konsumenta. Artykuł 2 pkt 8 upnpr wskazuje, że przez przeciętnego konsumenta rozumie się konsumenta, który jest dostatecznie dobrze poinformowany, uważny i ostrożny. Ustalenie modelu przeciętnego konsumenta dla konkretnej sprawy powinno odbywać się w odniesieniu do omawianej praktyki oraz z uwzględnieniem czynników społecznych, kulturowych, językowych i przynależności danego konsumenta do szczególnej grupy konsumentów, przez którą rozumie się dającą się jednoznacznie zidentyfikować grupę konsumentów, szczególnie podatną na oddziaływanie praktyki rynkowej lub na produkt, którego praktyka rynkowa dotyczy, ze względu na szczególne cechy, takie jak wiek, niepełnosprawność fizyczna lub umysłowa.

Definicja przeciętnego konsumenta zamieszczona w upnpr jest wynikiem dorobku orzeczniczego Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (dalej: TSUE). Stopniowy rozwój

⁶ Uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 29 lutego 2000 r., sygn. akt: III CZP 26/99.

Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 listopada 2019 r., sygn. akt: I NSK 90/18.

⁷ Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 21 kwietnia 2004 r., K 33/03; z dnia 15 marca 2011 r., P 7/09.

⁸ Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 21 kwietnia 2004 r., K 33/03.

orzecznictwa TSUE doprowadził do utrwalenia modelu konsumenta jako konsumenta rozważnego, przeciętnie zorientowanego, mającego prawo do rzetelnej informacji niewprowadzającej w błąd, zawierającej wszelkie niezbędne dane wynikające z funkcji i przeznaczenia danego towaru. Na każdym etapie zawarcia umowy przeciętny konsument ma prawo odbierać kierowane do niego przekazy w sposób dosłowny zakładając, że przedsiębiorca, od którego pochodzą, przekazuje mu informacje w sposób dostatecznie jasny, jednoznaczny i niewprowadzający w błąd. W świetle orzecznictwa TSUE, poziom percepcji i uwagi konsumenta różni się w zależności od tego, jakiego produktu dotyczy praktyka rynkowa oraz w jakich okolicznościach produkt ten jest nabywany.⁹

W orzecznictwie Sądu Najwyższego podkreśla się nadto, że przeciętny konsument jest osobą dojrzałą i krytyczną, która posiada określony zasób informacji o otaczającej go rzeczywistości i potrafi go wykorzystać dokonując analizy przekazów rynkowych. Jednakże poziom nasilenia powyższych cech u przeciętnego odbiorcy zależy od rynku, na którym stosowana jest dana praktyka. Ponadto, model przeciętnego odbiorcy dostosowywany jest do tego, jakiego produktu dotyczą działania marketingowe przedsiębiorcy.

Zatem model przeciętnego konsumenta należy definiować indywidualnie dla każdej sprawy. W niniejszym przypadku przede wszystkim uwzględnić należy charakter i okoliczności oferowania produktu, jakim jest wymagalny inwestycyjny, a także cel przeznaczania środków dzięki niemu pozyskanych.

Jak ustalono, oferta Spółki nie była skierowana do ściśle określonej grupy odbiorców. Nie występowały ograniczenia, co do wieku potencjalnego inwestora, czy też doświadczenia w podejmowaniu inwestycji. Oferta była promowana za pośrednictwem strony internetowej Spółki oraz w rozmowach telefonicznych. **Przedstawiciele CK Investments inicjowali kontakt z konsumentami, w tym z osobami, które nie były zainteresowane ofertą.** Zatem, grono osób, do których kierowana była oferta nie było skonkretyzowane, nie były to przy tym osoby z góry ukierunkowane na zawarcie umowy. **Zaś jednym z głównych czynników wpływających na decyzję konsumentów o zawarciu umowy z Przedsiębiorcą był przekaz wskazujący na stabilną inwestycję, z wypłacanymi regularnie odsetkami i gwarantującą zwrot wniesionego wkładu.**

W niniejszej sprawie za przeciętnego konsumenta uznać zatem należy osobę, która posiadając określone oszczędności, jest zainteresowana ich ulokowaniem w instrumenty inwestycyjne przynoszące wymierne zyski, jednak z zachowaniem dużego stopnia bezpieczeństwa zbliżonego do dłużnych instrumentów finansowych, czy też lokat bankowych.

W ocenie Prezesa UOKiK, osoby takie potrafią zrozumieć kierowane do nich informacje oraz potrafią podjąć - w oparciu o ten przekaz - świadomą decyzję co do oferty, jeżeli tylko wiedza ta przekazana jest im w sposób zrozumiały i jednoznaczny. Wobec tego, przeciętny konsument, przy decyzji o zaangażowaniu swoich pieniędzy, będzie kierował się informacjami podawanymi przez Spółkę, uznając je za wiarygodne. W ocenie Prezesa UOKiK, wątpliwe jest przy tym, aby przeciętny konsument był w stanie całościowo ocenić specyfikę organizowanego projektu, w szczególności uwarunkowania prawne papieru wartościowego

⁹ Por. C-342/97 Lloyd Schuhfabrik Meyer Rec. 1999, s. I-3819, pkt 26; C-299/99 Philips Rec. 2002, s. I-5475, pkt 63, a także wyroki z 2007 r. w sprawach C-353/03 Nestle przeciwko Mars, pkt 25; T-241/05 Procter & Gamble, pkt 43; T-33/04 House of Donut Int, pkt 50-51.

będącego przedmiotem oferty, posiadanych przez konsumenta uprawnień jako Remitenta, a także wszystkich czynników powodujących wysoki poziom ryzyka proponowanej inwestycji - mogących potencjalnie wywołać po jego stronie niekorzystne skutki finansowe.

PRAKTYKA Z PKT I SENTENCJI DECYZJI

Praktyka określona w pkt I sentencji niniejszej decyzji dotyczy stosowania przez Spółkę nieuczciwej praktyki rynkowej, polegającej na posługiwaniu się, w relacjach z konsumentami, wekslem w sposób sprzeczny z jego funkcją, co mogło zniekształcić zachowanie rynkowe konsumentów przez podjęcie decyzji co do przekazania CK Investments środków pieniężnych, które wykorzystywane są przez Spółkę do prowadzenia działalności gospodarczej, co z kolei skutkowało przeniesieniem na konsumentów ryzyka tejże działalności.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 upnpr, praktyka rynkowa stosowana przez przedsiębiorców wobec konsumentów jest nieuczciwa, jeżeli jest sprzeczna z dobrymi obyczajami i w istotny sposób zniekształca lub może zniekształcić zachowanie rynkowe przeciętnego konsumenta przed zawarciem umowy dotyczącej produktu, w trakcie jej zawierania lub po jej zawarciu.

Przepis ten określa dwie przesłanki, których łączne spełnienie kwalifikuje praktykę rynkową jako nieuczciwą. Praktyka rynkowa stosowana przez przedsiębiorców wobec konsumentów jest nieuczciwa, jeżeli jest: sprzeczna z dobrymi obyczajami i w istotny sposób zniekształca lub może zniekształcić zachowanie rynkowe przeciętnego konsumenta przed zawarciem umowy dotyczącej produktu, w trakcie jej zawierania lub po jej zawarciu.

NARUSZENIE DOBREGO OBYCZAJU

Wykładnia pojęcia dobrych obyczajów, użytego w upnpr, powinna być dokonywana w świetle brzmienia i celów dyrektywy 2005/29/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 maja 2005 r. dotyczącej nieuczciwych praktyk handlowych stosowanych przez przedsiębiorstwa wobec konsumentów na rynku wewnętrznym oraz zmieniającej dyrektywę Rady 84/450/EWG, dyrektywy 97/7/WE, 98/27/WE i 2002/65/WE Parlamentu Europejskiego i Rady oraz rozporządzenie (WE) nr 2006/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz.U.U.E.L.2005.149.22 z dnia 2005.06.11 - dalej: Dyrektywa 2005/29/WE), oraz zastosowanego tam pojęcia staranności zawodowej.

Zgodnie z art. 2 pkt h Dyrektywy 2005/29/WE, staranność zawodowa oznacza standard dotyczący szczególnej wiedzy i staranności, których można w racjonalny sposób oczekiwać od przedsiębiorcy w jego relacjach z konsumentami, zgodnie z uczciwymi praktykami rynkowymi i/lub ogólną zasadą dobrej wiary w zakresie jego działalności.

Jak wskazał Sąd Najwyższy „polski ustawodawca implementując dyrektywę postanowił odejść od literalnego brzmienia art. 5 ust. 1 dyrektywy zastępując przesłankę staranności zawodowej klauzulą dobrych obyczajów. Nie są to zaś pojęcia tożsame. (...) Z uregulowania tego wynika, że mierniki słusznościowe, takie jak dobra wiara lub dobry obyczaj, mają pełnić służebną, uzupełniającą funkcję przy wypełnianiu konkretną treścią tego kluczowego dla całej regulacji dyrektywy pojęcia. Na treść pojęcia staranność zawodowa składają się przede wszystkim w miarę precyzyjnie określone kryteria wewnątrz prawne, tj. konkretne co do wiedzy i sposobów jej przekazywania konsumentom wymagania wynikające z komentowanej dyrektywy oraz innych aktów prawa wtórnego transponowane do porządków krajowych. Natomiast dobre obyczaje, o których stanowi art. 4 ust. 1 upnpr, należy traktować jako normy moralne i zwyczajowe, jakimi przedsiębiorca powinien kierować się w swojej

działalności gospodarczej. W relacjach z konsumentami naruszenie dobrych obyczajów następuje na skutek nierzetelnych lub nieuczciwych zachowań przedsiębiorców odbiegających od powszechnie przyjmowanych zasad. Przeciętny konsument może oczekiwać od przedsiębiorcy działania profesjonalnego, zgodnego z prawem i powszechnie stosowanymi standardami¹⁰.

Istotą pojęcia dobrego obyczaju jest szeroko pojęty szacunek dla drugiego człowieka. W stosunkach z konsumentami powinien on wyrażać się właściwym informowaniem o przysługujących uprawnieniach, niewykorzystywaniu uprzywilejowanej pozycji profesjonalisty i rzetelnym traktowaniu partnerów umów. Za sprzeczne z dobrymi obyczajami można uznać działania zmierzające do niedoinformowania, dezorientacji, wywołania błędnego przekonania u konsumenta, a także wykorzystania jego niewiedzy i naiwności¹¹.

Dobre obyczaje to więc uczciwe zasady postępowania i ustalone zwyczaje w ujęciu etyczno-moralnym, a na ich treść składają się elementy etyczne i socjologiczne kształtowane przez oceny moralne i społeczne stanowiące uzupełnienie porządku prawnego. Sprzeczne z dobrymi obyczajami są m.in. działania wykorzystujące niewiedzę, brak doświadczenia drugiej, czy naruszenie równorzędności stron stosunku. Chodzi więc o działania potocznie określane jako nieuczciwe, nierzetelne, odbiegające in minus od standardów postępowania. W tym miejscu wskazać należy, że klauzula generalna „dobrych obyczajów” stosowana do sposobu wykonywania działalności gospodarczej uzupełniona będzie m.in. o zasadę „uczciwości kupieckiej”. W myśl interpretacji tego pojęcia obecnej w literaturze, „uczciwość kupiecka” stanowi pewne oblicze uczciwości w ogólnym tego słowa znaczeniu, gdyż dotyczy zachowań podejmowanych w obrocie gospodarczym. Zastosowanie klauzuli dobrych obyczajów oraz zasady uczciwości kupieckiej, a także wymogu ich poszanowania w wykonywaniu działalności gospodarczej stanowi kryterium warunkujące wykonywanie działalności profesjonalnej oraz w zgodzie z obowiązującym porządkiem prawnym. Wobec powyższego jako „dobre obyczaje kupieckie” należy uznać normy pozaprawne, które wykształciły się w obrocie gospodarczym i wyznaczają standard uczciwego zachowania przedsiębiorcy przez odwołanie się do wartości i zachowań powszechnie respektowanych przy prowadzeniu działalności gospodarczej. Zatem istotą tego pojęcia jest szeroko rozumiany szacunek dla drugiego człowieka, który determinować powinien stosunki zewnętrzne i wewnętrzne przedsiębiorcy, w tym stosunki z konsumentami. Zgodnie tym, przestrzeganie dobrych obyczajów powinno się wyrażać w szacunku dla drugiej strony, uczciwości, rzetelności, zaufaniu, lojalności, szczerości, fachowości, poszanowania godności, prywatności oraz interesów drugiej strony stosunku prawnego¹².

UWARUNKOWANIA PRAWNE WEKSLI

Omawiając praktykę stosowaną przez Spółkę, w pierwszej kolejności należy zwrócić uwagę na charakter prawny weksla i zasady jego stosowania w obiegu gospodarczym.

Weksel stanowi jedną z najstarszych form przenoszenia praw majątkowych. Służy on przede wszystkim zabezpieczeniu należności oraz ułatwieniu wierzycielom dochodzenia swoich roszczeń przed sądem. Weksel własny jest papierem wartościowym sporządzonym w formie określonej ściśle przez normy ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 r. Prawo wekslowe (Dz.U. z

¹⁰ Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 kwietnia 2015 r. sygn. III SK 24/14.

¹¹ Wyrok Sądu Okręgowego - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 14 lutego 2022 r., sygn. akt: XVII AmA 23/20.

¹² A. Olejniczak [w:] Kodeks cywilny. Komentarz, t. 3: Zobowiązania. Część ogólna, red. A. Kidyba, Warszawa 2010, s. 222.

2022 r. poz. 282; dalej: **Prawo wekslowe**), zawierającym bezwarunkowe przyrzeczenie wystawcy weksla do zapłacenia określonej sumy pieniężnej we wskazanym miejscu i czasie i stwarzającym bezwarunkową odpowiedzialność wystawcy weksla i innych osób na nim podpisanych.

W niniejszej sprawie CK Investments kierowała do konsumentów Propozycję nabycia weksla, która w rzeczywistości stanowiła umowę sprzedaży/zbycia weksla. Konsumenti kupowali od Spółki weksel, a zapłacone pieniądze CK Investments przeznaczała na swoją działalność statutową. W ramach oferty weksli inwestycyjnych Przedsiębiorca dokonywał „emisji” weksli, określał ilość i wartość możliwych do nabycia papierów wartościowych - dzieląc je na serie, precyzując wartość zysku i datę jego wypłaty, przewidując przy tym wypłaty okresowe. Wobec powyższego bezspornym jest, że weksel wykorzystywany był do pozyskiwania kapitału na cele związane z prowadzoną działalnością gospodarczą, zaś oferta kierowana do konsumentów stanowiła sprzedaż weksli. Jednak ze względu na gospodarcze znaczenie weksla oraz jego funkcję zabezpieczającą, „zbywanie” weksli przez ich wystawcę należy uznać za sprzeczne z ich gospodarczym przeznaczeniem.

Uwzględniając bowiem bezsprzeczne cechy samego zobowiązania wekslowego, tj. samodzielność i abstrakcyjność, należy mieć na uwadze, że zaciągnięcie tego typu zobowiązania zawsze wiąże się z istnieniem podstawy prawnej do wystawienia weksla. Weksel stanowi zabezpieczenie zobowiązania wynikającego z określonego stosunku cywilnoprawnego (stosunek zasadniczy). Jako stosunek zasadniczy należy tu rozumieć stosunek łączący trasata (wystawcę przy wekslu własnym) z remitentem, z którego wynika wiarygodność stanowiąca przyczynę wystawienia weksla¹³. Ewentualny brak istnienia stosunku podstawowego może wiązać się dla remitenta weksla z poważnymi konsekwencjami, włącznie z brakiem obowiązku spłaty samego zobowiązania wekslowego.

Sprzedaż weksla w celu pozyskania kapitału należy uznać zatem za niezgodne z gospodarczym przeznaczeniem tego papieru wartościowego. W naturze weksla nie leży funkcja inwestycyjna. Weksel co do zasady - wydawany jest bowiem w celu zabezpieczenia długu, który zaciąga lub zaciągnął jego wystawca.

Wykorzystanie weksla w sposób, jaki robiła to Spółka skutkuje przy tym przerwaniem na konsumentów ryzyka kredytowego - co do zasady zarezerwowanego dla podmiotów prowadzących działalność gospodarczą, w szczególności banków udzielających kredytów podmiotom gospodarczym. W takich przypadkach za wystawiony weksel, bank przekazuje na rachunek przedsiębiorcy sumę przyjętego weksla pomniejszoną o dyskonto. Wówczas, to bank ponosi ryzyko kredytowe związane z możliwą niewypłacalnością wystawcy. Jednak bank - w przeciwieństwie do konsumenta - stosuje zróżnicowane mechanizmy celem minimalizacji takiego ryzyka, do czego zobowiązany jest ustawowo. W ramach systemu zarządzania ryzykiem banki muszą stosować sformalizowane zasady służące określaniu wielkości podejmowanego ryzyka i zasady zarządzania ryzykiem; stosować sformalizowane procedury mające na celu identyfikację, pomiar lub szacowanie oraz monitorowanie ryzyka występującego w działalności banku, uwzględniające również przewidywany poziom ryzyka w przyszłości; stosować sformalizowane limity ograniczające ryzyko i zasady postępowania w przypadku przekroczenia limitów; stosować przyjęty system sprawozdawczości zarządczej umożliwiający monitorowanie poziomu ryzyka oraz posiadać strukturę organizacyjną

¹³ Wyrok Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 20 kwietnia 2004 r. V CK 427/03.

dostosowaną do wielkości i profilu ponoszonego przez bank ryzyka. Istotne jest również, że działania podejmowane przez banki w zakresie zarządzania ryzykiem podlega kontroli Komisji Nadzoru Finansowego i jeżeli w ocenie tego organu stosowana przez bank ocena ryzyka zostanie uznana za niezadowalającą, KNF może nakazać zmianę metody jego oceny¹⁴. Konsument nie jest w stanie zastosować tego typu mechanizmów, które mogłyby służyć zabezpieczeniu jego interesów.

W ocenie Prezesa Urzędu, przyjęty model finansowania nie mieścił się przy tym w wymaganym standardzie rynkowym. Opisany mechanizm powoduje bowiem, że na Spółce nie ciąży obowiązek, który obowiązuje w przypadku pozyskiwania przez przedsiębiorców kapitału od konsumentów poprzez narzędzia wystandaryzowane, dostosowane prawnie i ekonomicznie do takiej roli. Praktyka ta jest zatem **nieuczciwa, bowiem narusza ukształtowany na rynku dobry obyczaj pozyskiwania przez przedsiębiorców kapitału przy wykorzystaniu papierów wartościowych do tego celu przeznaczonych.**

Obecne otoczenie makro- i mikroekonomiczne powoduje, że każdy inwestycyjny proces gospodarczy (nakierunkowany na rozwój przedsiębiorstwa) cechuje jego wysoka kapitałochłonność. Podmioty gospodarcze chcące zwiększać skalę działalności często nie są w stanie finansować ich wyłącznie z kapitałów własnych. W takim przypadku mogą skorzystać z różnorodnych form zewnętrznego finansowania, w tym z kapitału gromadzonego przez inwestorów, przy tym również, konsumentów. Każdy przedsiębiorca, w relacjach z konsumentami, powinien jednak postępować w sposób rzetelny i profesjonalny, z poszanowaniem powszechnie przyjmowanych zasad. W ocenie Prezesa Urzędu, przeciętny konsument ma prawo oczekiwać, iż przedsiębiorca jako jego partner biznesowy, traktuje go w sposób równorzędny, niewykorzystujący swojej pozycji jako profesjonalisty. Będzie on także oczekiwać od przedsiębiorcy działania uczciwego, z zachowaniem powszechnie stosowanych standardów. **W przypadku działalności Spółki mieliśmy natomiast do czynienia z działaniem odbiegającym w sposób zdecydowany od powyższych standardów.**

W ocenie Prezesa Urzędu, proces pozyskiwania od konsumentów środków potrzebnych do prowadzenia i rozwoju przedsiębiorstwa powinien być realizowany w oparciu o narzędzia ukonstytuowane do takiego celu, dostępne w ramach rynku kapitałowego. Jest to szczególnie istotne ze względu na fakt, że wraz z rozwojem rynku finansowego oraz coraz bardziej powszechnym dostępem do różnego rodzaju usług inwestycyjnych, zwiększa się odsetek nieprofesjonalnych uczestników rynku finansowego, zasilających rynek swoim kapitałem. W związku z tym niezwykle ważne jest, aby przedsiębiorcy korzystający z kapitału dostarczanego przez tego typu inwestorów - konsumentów - korzystali z instrumentów zapewniających równe warunki dwóm stronom stosunku gospodarczego. **W opinii Prezesa Urzędu, takich warunków nie może zapewnić weksel własny.**

Wskazać tu należy, że w rzeczywistości gospodarczej ukształtowała się przestrzeń, która z definicji służyć ma z jednej strony angażowaniu kapitału przez inwestorów w celu uzyskania zysku, a z drugiej strony pozyskaniu go przez podmioty gospodarcze. Miejsce to stanowi rynek kapitałowy. W ujęciu ekonomicznym kluczową funkcją tej części rynku finansowego jest narzędzi służących pozyskiwaniu środków potrzebnych w ich działalności gospodarczej, prowadząc w ten sposób do rozwoju przedsiębiorstwa. Wobec wysokiego zapotrzebowania

¹⁴ K. Osajda (red. serii), J. Dybiński (red. tomu), Prawo bankowe. Wyd. 1, Warszawa 2023.

przedsiębiorców na finansowanie swojej działalności zewnętrznym kapitałem, kluczowe było uregulowanie rynku kapitałowego, aby zapewniał emitentom możliwość pozyskania kapitału zewnętrznego na warunkach, które w największym stopniu dopasowane są do ich potrzeb. Jednocześnie, konieczne było ustanowienie mechanizmów zapewniających inwestorowi ochronę przed czynnikami mogącymi spowodować wadliwość procesu podejmowania decyzji inwestycyjnych, zapewniając mu możliwość uzyskania informacji potrzebnych do właściwej oceny wartości potencjalnej inwestycji.

W tym kontekście istotne jest, że zarówno prawo unijne, jak i krajowe, gwarantują rozwiązania, które w sposób systemowy porządkują sposób pozyskiwania kapitału. Rozwiązania takie zawarte zostały w uoif, regulującej zasady, tryb i warunki podejmowania i prowadzenia działalności w zakresie obrotu instrumentami finansowymi, prawa i obowiązki podmiotów uczestniczących w tym obrocie oraz wykonywanie nadzoru w tym zakresie (art. 1 ust. 1 uoif). **Normy te, w sposób systemowy, porządkują sposoby pozyskiwania kapitału, co przy tym szczególnie istotne, odbywa się przy zapewnieniu odpowiedniej ochrony zarówno inwestorowi, jak i korzystającemu z kapitału.**

W świetle art. 2 ust. 1 uoif, instrumentami finansowymi w rozumieniu ustawy są papiery wartościowe oraz wymienione w zamkniętym katalogu instrumenty niebędące papierami wartościowymi. **Istotne przy tym jest, że przepis art. 1 ust. 2 uoif wyłącza jej zastosowanie do weksli i czeków.**

Zatem, na gruncie obowiązujących przepisów, weksla nie można kwalifikować jako instrumentu finansowego, a obrót nim nie podlega uregulowaniom zawartym w uoif. W konsekwencji, omawianej oferty CK Investments nie można traktować jako inwestycji podlegającej reżimowi przepisów uoif. Oznacza to, że „emisja” weksli inwestycyjnych również nie podlegała z kolei przepisom uop. To zaś ma znaczący wpływ na kwestie praw i obowiązków konsumentów oraz Spółki w zawiązywanym stosunku prawnym oraz na standardy powininości ciążących na Przedsiębiorcy. Przedsiębiorca pozyskujący kapitał za pomocą weksli nie będzie bowiem prawnie zobowiązany do zapewnienia konsumentom odpowiednich informacji na temat proponowanej inwestycji, które są niezbędne do jej właściwej oceny.

Zawarta w uop definicja legalna pojęcia „oferty publicznej” odwołuje się do przepisów art. 2 lit. d Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1129¹⁵, zgodnie z którym za „ofertę publiczną papierów wartościowych” uważa się komunikat skierowany do odbiorców w dowolnej formie i za pomocą dowolnych środków, przedstawiający wystarczające informacje na temat warunków oferty i oferowanych papierów wartościowych, w celu umożliwienia inwestorowi podjęcia decyzji o nabyciu lub subskrypcji tych papierów wartościowych.

Jak ustalono, oferta weksli CK Investments była ogłaszana na stronie internetowej Spółki. Pracownicy Przedsiębiorcy kontaktowali się telefonicznie z bliżej nieokreśloną, wybraną losową grupą osób, celem przedstawienia warunków oferty inwestycji w weksle własne CK Investments. Nie ulega zatem wątpliwości, że sposób prezentacji oferty wypełniałby przesłanki oferty publicznej. To zaś zobowiązywałoby Przedsiębiorcę do przekazania konsumentom obiektywnych informacji o proponowanej emisji oraz o sytuacji Spółki. Jednak

¹⁵ rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1129 w sprawie prospektu, który ma być publikowany w związku z ofertą publiczną papierów wartościowych lub dopuszczeniem ich do obrotu na rynku regulowanym oraz uchylenia Dyrektywy 2003/71/WE z dnia 14 czerwca 2017 r. (Dz.Urz.UE.L Nr 168; dalej: Rozporządzenie 2017/1129).

znaczący czynnik, istotny błąd lub istotna niedokładność w prospekcie bądź w memorandum, które mogą wpłynąć na ocenę papierów wartościowych, wymaga sporządzenia suplementu oraz zatwierdzenia przez KNF (art. 23 Rozporządzenia 2017/1129 oraz art. 37b uop).

Zaznaczyć należy, że **na emitencji spoczywa odpowiedzialność przygotowania prospektu emisyjnego zgodnie ze stanem faktycznym - pod rygorem odpowiedzialności karnej** (art. 100 ust. 1 uop).

Co więcej, okoliczności sprawy wskazują, iż oferta Spółki wymagałaby także zaangażowania firmy inwestycyjnej. Wskazać tu bowiem należy, że - zgodnie z włączeniami zawartymi w art. 19 ust. 1 pkt 2 uoif, oferta publiczna zasadniczo wymaga pośrednictwa firmy inwestycyjnej. Wyjątkami są tylko:

- 1) oferty publiczne o wartości oferty nie przekraczającej poziomu 1 000 000 euro (art. 19 ust. 1 pkt 2 lit. a uoif oraz art. 1 ust 3 Rozporządzenia 2017/1129) albo;
- 2) oferty publiczne skierowane wyłącznie do inwestorów kwalifikowanych (art. 19 ust. 1 pkt 2 lit. a uoif oraz art. 1 ust 4. lit. a Rozporządzenia 2017/1129);
- 3) oferty publiczne skierowane do mniej niż 150 osób fizycznych lub prawnych na państwo członkowskie, innych niż inwestorzy kwalifikowani (art. 19 ust. 1 pkt 2 lit. a uoif oraz art. 1 ust 4. lit. b Rozporządzenia 2017/1129);
- 4) oferty publiczne akcji emitowanych w celu zastąpienia już wyemitowanych akcji tej samej klasy, jeżeli emisja takich nowych akcji nie prowadzi do zwiększenia kapitału wyemitowanego (art. 19 ust. 1 pkt 2 lit. a uoif oraz art. 1 ust 4. lit. e Rozporządzenia 2017/1129);
- 5) oferty publiczne dywidend wypłacanych obecnym akcjonariuszom w formie akcji tej samej klasy co akcje, od których płacone są takie dywidendy, pod warunkiem że udostępniony jest dokument zawierający informacje na temat liczby i charakteru akcji oraz przesłanek i szczegółów oferty (art. 19 ust. 1 pkt 2 lit. a uoif oraz art. 1 ust 4. lit. h Rozporządzenia 2017/1129);
- 6) oferty publiczne papierów wartościowych, które są oferowane lub przydzielone lub mają zostać przydzielone obecnym lub byłym dyrektorom lub pracownikom przez ich pracodawcę lub przez przedsiębiorstwo powiązane, pod warunkiem że udostępniony jest dokument zawierający informacje na temat liczby i charakteru papierów wartościowych oraz przesłanek i szczegółów oferty lub przydziału (art. 19 ust. 1 pkt 2 lit. a uoif oraz art. 1 ust 4. lit. i Rozporządzenia 2017/1129);
- 7) oferty publiczne papierów wartościowych o charakterze nieudziałowym emitowanych w sposób ciągły lub powtarzalny przez instytucje kredytowe, w przypadku gdy całkowita zagregowana wartość oferowanych papierów wartościowych w Unii jest mniejsza niż 75 000 000 EUR na instytucję kredytową obliczona za okres 12 miesięcy, pod warunkiem że takie papiery wartościowe: (i) nie są podporządkowane, zamienne ani wymienne oraz (ii) nie dają prawa subskrypcji lub nabycia innych rodzajów papierów wartościowych i nie są powiązane z instrumentem pochodnym (art. 19 ust. 1 pkt 2 lit. a uoif oraz art. 1 ust 4. lit. j Rozporządzenia 2017/1129);
- 8) oferty publiczne bankowych papierów wartościowych (art. 19 ust. 1 pkt 2 lit. b uoif);
- 9) oferty publiczne dokonywanej za pośrednictwem dostawcy usług finansowania społecznościowego (art. 19 ust. 1 pkt 2 lit. c uoif).

Bezspornie zatem, gdyby Spółka nie podjęła decyzji o „emisji” weksli, proces pozyskiwania przez nią kapitału wymagałby również uczestnictwa firmy inwestycyjnej. To kolejna istotna kwestia, która przełożyłaby się na odpowiedni poziom wiedzy na temat oferowanej inwestycji.

Zaznaczyć bowiem trzeba, że w przypadku firm inwestycyjnych jednym z ich podstawowych obowiązków jest podejmowanie działań mających na celu zwiększenie ochrony klientów indywidualnych. Warunki ogólne przekazywanych informacji określa art. 27 Dyrektywy Komisji Europejskiej 2006/73/WE¹⁶. Wskazuje on, że **informacje przekazywane przez przedsiębiorstwa inwestycyjne nie mogą podkreślać korzyści bez wskazania potencjalnych zagrożeń, a także mają być przedstawione w sposób zrozumiały dla przeciętnego przedstawiciela grupy, do której są adresowane, nie powinny ukrywać, umniejszać żadnych istotnych elementów.** Przepisy te nakładają także obowiązek oceny, czy dana usługa inwestycyjna lub instrumenty finansowe mają adekwatny charakter dla określonego klienta. W tym celu firmy inwestycyjne zobowiązane są do przeprowadzenia wśród inwestorów indywidualnych badania celem określenia docelowych usług finansowych, które będą najbardziej dostosowane do ich potrzeb, doświadczenia i wiedzy.

Przywołać należy także Dyrektywę MiFID2¹⁷, a także Rozporządzenie MiFIR¹⁸, które łącznie stanowią wspólnotowe ramy prawne wzmacniające bezpieczeństwo inwestorów oraz odpowiedzialność uczestników obrotu na rynku kapitałowym w obszarze informacji i kontroli ryzyka występującego w związku z obrotem instrumentami finansowymi. MiFID2 oraz MiFIR określają wymogi mające zastosowanie do firm inwestycyjnych, rynków regulowanych, dostawców usług w zakresie udostępniania informacji oraz firm z państw trzecich świadczących usługi inwestycyjne lub prowadzące działalność inwestycyjną w Unii Europejskiej. Przepisy te wskazują m. in. na korzystanie ze swobody przedsiębiorczości oraz swobody świadczenia usług, warunki działalności firm inwestycyjnych w celu zapewnienia ochrony inwestorów. Celem wydania Dyrektywy MiFID2 i Rozporządzenia MiFIR było wzmocnienie zaufania inwestorów, zmniejszenie ryzyka zakłóceń na rynku, a także zapewnienia równych warunków działania dla uczestników rynku, zwiększenia przejrzystości rynku dla jego uczestników, wzmocnienia przejrzystości wobec organów regulacyjnych oraz ich uprawnień w głównych obszarach oraz zwiększenia ochrony inwestorów ograniczając nadmierną skłonność do podejmowania ryzyka lub braku kontroli ze strony firm inwestycyjnych oraz operatorów rynku.¹⁹ Wspomniane regulacje zapewniają na poziomie ustawowym odpowiedni poziom informacji kierowanych do inwestorów.

¹⁶ Dyrektywy Komisji 2006/73/WE z dnia 10 sierpnia 2006 r. wprowadzająca środki wykonawcze do dyrektywy 2004/39/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do wymogów organizacyjnych i warunków prowadzenia działalności przez przedsiębiorstwa inwestycyjne oraz pojęć zdefiniowanych na potrzeby tejże dyrektywy (Dz. Urz. UE L:241/26; dalej: Dyrektywa 2006/73/WE)).

¹⁷ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/65/UE z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych oraz zmieniająca dyrektywę 2002/92/WE i dyrektywę 2011/61/UE.

¹⁸ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 600/2014 z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych oraz zmieniające rozporządzenie (EU) nr 648/2012 (L 173/84, Rozporządzenie MiFIR)).

¹⁹ Por. uzasadnienie do rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o obrocie instrumentami finansowymi oraz niektórych innych ustaw, Druk sejmowy X kadencji, Nr 2191, s. 3-4.

Jak już wskazywano, gdyby Spółka stosowała pożądaną standard rynkowy i pozyskiwała środki pieniężne za pomocą papierów wartościowych do tego celu przeznaczonych, to w ich emisji pośredniczyłaby firma inwestycyjna. W tej sytuacji konsumenci, chcąc nabyć weksle CK Investments, otrzymywaliby odpowiednie informacje na temat ryzyka związanego z inwestycją, sformułowanego przez podmiot niezależny. Co więcej, firma inwestycyjna musiałaby ocenić, czy taki produkt inwestycyjny dostosowany jest do potrzeb danego inwestora. Takie okoliczności w sposób istotny wpływają na zakres informacji jaki jest przekazywany konsumentom. Jednak, w przypadku oferty weksli, z powodu wyłączenia ich spod regulacji uoif, takie obowiązki nie mają zastosowania.

Dodać także trzeba, że zgodnie z obowiązującymi regulacjami, emisja instrumentów finansowych takich jak obligacje (które stosowane były przez CK Investments bezpośrednio przed wprowadzeniem oferty weksli inwestycyjnych) - w przeciwieństwie do wprowadzania do obrotu prawnego weksli - odbywa się w formie zdematerializowanej, podlegającej obowiązkowej rejestracji w depozycie centralnym papierów wartościowych prowadzonym przez KDPW. Ponadto, emisja obligacji związana jest z obligatoryjnym obowiązkiem rejestracji takiej emisji w Rejestrze Zobowiązań Emitentów (dalej: RZE). W RZE znajdują się informacje zarówno o emisjach obligacji, które są notowane na rynku regulowanym lub w alternatywnym systemie obrotu, jak i o emisjach obligacji nienotowanych. W świetle prawa emitenci powinni każdorazowo odnotowywać w RZE informację, że doszło do zmiany danych w zakresie: oznaczenia ich emisji, liczby obligacji wyemitowanych w ramach tej emisji, jednostkowej wartości nominalnej obligacji i waluty, w której wartość ta została wyrażona, wysokości oprocentowania obligacji w stosunku rocznym, łącznej wartości i waluty świadczenia, które powinno zostać spełnione przez emitenta z tytułu wykupu obligacji, terminów, w których emitent powinien wykonywać świadczenia z tych obligacji. Dodatkowo, emitenci powinni przekazywać do RZE informację, że dane świadczenie stało się wymagalne wraz z informacją o stopniu realizacji takiego wymagalnego świadczenia. Powyższe gwarantuje nadzór nad procesem inwestycyjnym instytucji niezależnej, czyli KDPW. W przypadku posługiwania się wekslem do celów kapitałowych brak jest takiego nadzoru²⁰.

Istotną różnicą pomiędzy instrumentami finansowymi a produktem oferowanym przez Spółkę jest również to, że w przypadku weksli inwestycyjnych **proces pozyskiwania kapitału nie jest przedmiotem nadzoru KNF**, określonym w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o nadzorze nad rynkiem kapitałowym (Dz.U. z 2024 r. poz. 1161; unrk).

Stosunek prawny, który był zawierany pomiędzy Spółką a konsumentami nie był monitorowany przez organy państwa, które są powołane do nadzoru rynku kapitałowego. Nawet w przypadku zaistnienia nieprawidłowości mogących naruszać reguły uczciwego obrotu, KNF nie mogłaby skorzystać z przysługujących jej na gruncie unrk uprawnień, dla przykładu skorzystać ze środków interwencyjnych określonych w art. 15b uop, odnoszących się do rzetelności działań emitentów. Wówczas, KNF może: nakazać wstrzymanie rozpoczęcia prowadzenia reklamy lub przerwanie jej prowadzenia na okres nie dłuższy niż 10 dni roboczych, wskazując nieprawidłowości, które należy usunąć w tym okresie, lub zakazać udostępniania określonych informacji albo dalszego ich udostępniania, w szczególności w przypadku gdy wskazane przez Komisję nieprawidłowości nie zostały

²⁰ Przewodnik po Rejestrze Zobowiązań Emitentów dla zainteresowanych emisją obligacji, Wydawnictwo Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego.

W ocenie Prezesa UOKiK, praktyka określona w pkt. I sentencji Decyzji, mogła w istotny sposób zniekształcić zachowanie rynkowe przeciętnego konsumenta przed zawarciem umowy dotyczącej produktu i skutkować przekazaniem CK Investments środków pieniężnych. Organizowane przez Spółkę przedsięwzięcie mogło zostać bowiem przez niego potraktowane jako łudząco podobne do procesów inwestycyjnych odbywających się w przestrzeni rynku kapitałowego. Oferowany produkt promowany był jako swego rodzaju substytut oferowanych wcześniej obligacji. Konstrukcja oferty wykazywała podobieństwo do konstrukcji obligacji korporacyjnych. Postulowano się przy tym wekslem, to jest papierem wartościowym co do zasady utożsamianym z ustanowieniem silnego zabezpieczenia praw wierzyciela. W warstwie informacyjnej pracownicy Spółki opierali się zaś na nomenklaturze typowej dla inwestycji w obligacje korporacyjne typu: „emisja”; „emitent”. W ten sposób Spółka dawała niestusne podstawy do odczytywania przedsięwzięcia jako inicjatywy pokrewnej pod względem charakteru do inwestycji we wspomniane instrumenty finansowe, funkcjonujących w reżimie przepisów uoif i uop. Konstrukcja oferty miała bowiem na celu zbliżyć oferowany produkt do tych instrumentów, stwarzając w ten sposób pozór zapewnienia ochrony interesów kapitałodawcy właściwy dla rynku kapitałowego. Taki kontekst sprawy powoduje, że konsument ofertę weksli mógł poczytywać jako analogiczną i opartą na takich samych zabezpieczeniach prawnych. Jak jednak wskazano już wyżej, weksle - w przeciwieństwie do obligacji - nie podlegają uregulowaniom uoif oraz uop, co w sposób znaczący zaburza możliwość podjęcia przez konsumenta optymalnej decyzji inwestycyjnej.

Mając powyższe na uwadze uznać należy, że analizowane działanie CK Investments spełnia wszystkie przesłanki umożliwiające uznanie go za nieuczciwą praktykę rynkową, o której mowa w art. 4 ust. 1 upnpr.

PRAKTYKA Z PKT II SENTENCJI DECYZJI

Jak już wskazano powyżej, przykłady poszczególnych rodzajów praktyk rynkowych wymienia art. 4 ust. 2 zd. 1 upnpr, wskazując, iż za nieuczciwą praktykę rynkową uznaje się w szczególności praktykę rynkową wprowadzającą w błąd oraz agresywną praktykę rynkową, a także stosowanie sprzecznego z prawem kodeksu dobrych praktyk.

Wyszczególniona w art. 4 ust. 2 upnpr praktyka rynkowa wprowadzająca w błąd podlega dalszemu uregulowaniu, m.in. w przepisie art. 5 ust. 1 upnpr, który stanowi, iż praktykę rynkową uznaje się za działanie wprowadzające w błąd, jeżeli działanie to w jakikolwiek sposób powoduje lub może powodować podjęcie przez przeciętnego konsumenta decyzji dotyczącej umowy, której inaczej by nie podjął.

Pod pojęciem praktyki wprowadzającej w błąd należy rozumieć każdą praktykę, która w jakikolwiek sposób wywołuje skutek w postaci co najmniej możliwości wprowadzenia w błąd „przeciętnego konsumenta”, do którego jest skierowana lub dociera, i która ze względu na swoją zwodniczą naturę może zniekształcić jego zachowanie rynkowe²¹. Wątpliwości nie ulega fakt, iż działanie marketingowe mają w swej istocie skłonić potencjalnego klienta do nabycia oferowanego produktu, jednak reklama taka nie może wprowadzać odbiorcy w błąd i to niezależnie od tego, czy zawarte w niej informacje są prawdziwe, czy też nie²².

²¹ Wyrok Sądu Okręgowego - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 28 grudnia 2021 r., XVII AmA 81/20.

²² Wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 20 kwietnia 2017 r. VI ACa 67/16).)

przekazanych środków. Ekspozowane w komunikatach marketingowych cechy oferty takie jak: pewność, bezpieczeństwo czy też brak ryzyka, mogły przy tym stanowić kluczowe informacje wpływające na decyzję konsumenta o zaangażowaniu kapitału.

Oczywistym jest, że podstawowym celem reklamy każdego produktu jest uwypuklenie jego pozytywnych cech, aby zachęcić konsumenta do jego nabycia. Nie zmienia to jednak faktu, iż reklama powinna w swej istocie opierać się na okolicznościach rzeczywiście istniejących oraz nie może prowadzić do dezinformacji. Działania marketingowe, w żadnym stopniu nie mogą prowadzić do błędnego odbioru oferty, co niewątpliwie co najmniej mogło mieć miejsce w niniejszej sprawie.

Jak wspomniano już wcześniej, przeświadczenie o pewności zwrotu kapitału silnie determinuje podjęcie przez konsumenta decyzji o nabyciu produktu. Przeciętny konsument zakłada, że przedsiębiorca jako profesjonalista jest pomiotem wiarygodnym. Dlatego kierowane do niego przez przedsiębiorców informacje odbiera w sposób dosłowny i traktuje je jako jasne, jednoznaczne i niewprowadzające w błąd²⁵. Wobec tego, przeciętny konsument, przy decyzji o zaangażowaniu swoich środków, będzie kierował się informacjami podawanymi przez Spółkę, uznając je za wiarygodne. W okolicznościach niniejszej sprawy Spółka dawała konsumentom niestuszne podstawy do przyjęcia, że inwestycja daje realne zyski, niezależnie od sytuacji rynkowej. W ocenie Prezesa UOKiK, takie działanie Spółki mogło prowadzić do zniekształcenia zachowania rynkowego konsumenta i podjęcia przez niego decyzji co do skorzystania z proponowanej oferty, której inaczej by nie podjął.

Zdaniem Prezesa Urzędu, wprowadzającego w błąd charakteru wyszczególnionego powyżej przekazu reklamowego nie niweluje fakt, że w odrębnych dokumentach Spółka zamieszczała wzmianki o ryzyku związanym z inwestycją. W ocenie Prezesa UOKiK, działanie takie nie zwalnia Przedsiębiorcy od obowiązku kierowania do konsumentów informacji prawdziwych na każdym etapie komunikacji marketingowej i w każdym wykorzystywanym środku reklamowym. Dodać również można, że powoływane przez powoda dokumenty, informujące o ryzyku, umieszczane były w ramach kilku załączników do wiadomości elektronicznych. Można więc wyobrazić sobie sytuację, w której konsument zainteresowany ofertą Spółki, zapoznaje się z warunkami oferty, wyszczególnionymi w treści maila, bez analizowania dokładnie każdego załącznika, bowiem działa w zaufaniu do Przedsiębiorcy jako podmiotu profesjonalnego. W ten sposób pozostaje w przeświadczeniu o bezpieczeństwie produktu. W takiej sytuacji informacje o ryzyku publikowane w prospektach Spółki pozostają bez znaczenia.

Mając powyższe na uwadze uznać należy, że rozpowszechnianie przez Przedsiębiorcę nieprawdziwych informacji co do gwarancji zwrotu kapitału przekazanego przez konsumentów na rzecz Spółki, w ramach inwestycji w weksle inwestycyjne mogło spowodować podjęcie przez konsumentów decyzji dotyczącej zawarcia umowy z Przedsiębiorcą, której inaczej by nie podjęli, a tym samym stanowiło nieuczciwą praktykę rynkową, o której mowa w art. 5 ust. 1 oraz ust. 2 pkt 1, w zw. z art. 4 ust. 2 upnpr.

Przesłanka naruszenia zbiorowego interesu konsumentów

Uokik nie podaje definicji zbiorowego interesu konsumentów, wskazując jednak w art. 24 ust. 3, że nie jest nim suma indywidualnych interesów konsumentów.

²⁵ Wyrok Sądu Okręgowego - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 9 maja 2017 r., sygn. akt: XVII AmA 160/14.

Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 10 kwietnia 2008 r. (sygn. akt III SK 27/07) wyjaśnił, że gramatyczna wykładnia pojęcia zbiorowy interes konsumentów prowadzi do wniosku, że chodzi o zachowanie przedsiębiorcy, które godzi w interesy grupy osób stanowiących określony zbiór. Zdaniem Sądu, wystarczające powinno być ustalenie, że zachowanie przedsiębiorcy nie jest podejmowane w stosunku do zindywidualizowanych konsumentów, lecz względem członków danej grupy (określonego kręgu podmiotów), wyodrębnionych spośród ogółu konsumentów za pomocą wspólnego dla nich kryterium. Sąd Najwyższy uznał, że „praktyką naruszającą zbiorowe interesy konsumentów jest (...) takie zachowanie przedsiębiorcy, które podejmowane jest w warunkach wskazujących na powtarzalność zachowania w stosunku do indywidualnych konsumentów wchodzących w skład grupy, do której adresowane są zachowania przedsiębiorcy, w taki sposób, że potencjalnie ofiarą takiego zachowania może być każdy konsument będący klientem lub potencjalnym klientem przedsiębiorcy.”

Interes konsumentów należy rozumieć jako interes prawny (a nie faktyczny), a więc uznany przez ustawodawcę jako zasługujący na ochronę i zabezpieczenie. Pojęcie to obejmuje swym zakresem prawo konsumentów do uczestniczenia w przejrzystych i niezakłóconych przez przedsiębiorcę warunkach rynkowych, zapewniających konsumentom możliwość dokonywania transakcji przy całkowitym zrozumieniu, jaki jest ich rzeczywisty sens ekonomiczny i prawny na etapie przedkontraktowym i w czasie wykonywania umowy. Efektem naruszenia interesu prawnego może być naruszenie również stricte ekonomicznych interesów konsumentów (o wymiarze majątkowym). Godzenie w zbiorowe interesy konsumentów może polegać zarówno na ich naruszeniu, jak i na zagrożeniu ich naruszenia. Nie jest zatem konieczne ustalenie, że którykolwiek z konsumentów został rzeczywiście poszkodowany wskutek stosowanej przez przedsiębiorcę praktyki.

W niniejszej sprawie skutkami działań Przedsiębiorcy dotknięty mógł zostać nieoznaczony z góry krąg konsumentów - wszyscy konsumenci, z którymi nawiązali kontakt przedstawiciele Spółki oraz osoby, które odwiedziły stronę internetową CK Investments. Stosowane przez Spółkę praktyki dotyczą bowiem nie tylko osób, które przekazały jej środki pieniężne, ale również potencjalnie nieokreślonej ilościowo grupy konsumentów, u których działania marketingowe podjęte przez Przedsiębiorcę wzbudziły zainteresowanie ofertą, prowadząc do rozważania decyzji o zaangażowaniu swoich środków w organizowane przez Spółkę przedsięwzięcie. Działania Spółki nie dotyczą zatem interesów poszczególnych osób, lecz szerokiego kręgu konsumentów, których sytuacja jest identyczna i wspólna. Nie ma zatem wątpliwości, że działania CK Investments naruszyły zbiorowy interes konsumentów.

Mając powyższe na uwadze uznać należy, że w rozpatrywanej sprawie spełnione zostały wszystkie przesłanki uzasadniając stwierdzenie, że CK Investments stosowała praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów opisane w sentencji decyzji. Stąd należało orzec jak w punkcie I i II sentencji decyzji.

ZANIECHANIE STOSOWANIA PRAKTYKI NARUSZAJĄCEJ ZBIOROWE INTERESY KONSUMENTÓW Z PKT I SENTENCJI DECYZJI

W toku postępowania Spółka poinformowała, że od 2 stycznia 2023 r. nie oferowała konsumentom inwestycji w weksle, celem pozyskania kapitału na potrzeby prowadzonej działalności gospodarczej i nie zamierza wznawiać takich działań w przyszłości. Ponadto ustalono, iż ostatni weksel własny CK Investments został wystawiony 1 stycznia 2023 r.

przekazał Spółce środki pieniężne w zamian za wystawiane weksle, w terminie miesiąca od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji, pismo zawierające informację o wydaniu niniejszej decyzji przez Prezesa UOKiK. Ponadto, Prezes Urzędu zobowiązał Spółkę do usunięcia trwających skutków naruszenia zbiorowych interesów konsumentów, poprzez opublikowanie komunikatu o wydaniu tej decyzji na oficjalnej stronie internetowej CK Investments.

Nakładając na Przedsiębiorcę ww. środki usunięcia trwających skutków naruszenia, Prezes UOKiK miał na uwadze, iż powinny one być proporcjonalne do wagi i rodzaju naruszenia oraz konieczne do usunięcia jego skutków. Przy doborze środków usunięcia trwających skutków naruszenia uwzględniono przede wszystkim, że wystawiane przez Spółkę weksle służą finansowaniu i prowadzeniu przez Spółkę działalności gospodarczej, przerzucając związane z nią ryzyko na konsumentów. W ocenie Prezesa Urzędu, przeciętny konsument objęty stwierdzonymi praktykami nie jest świadomy prawnej i ekonomicznej konstrukcji ukształtowanego przez Przedsiębiorcę mechanizmu, a także negatywnych konsekwencji jakie może to za sobą nieść. Przyczynić się do tego mogły dezinformujące działania Spółki, polegające na przekazywaniu nieprawdziwych informacji charakteryzujących oferowany produkt. Wobec powyższego w przedmiotowej sprawie należało położyć szczególny nacisk na zrealizowanie celów informacyjnych tej decyzji.

Zdaniem Prezesa UOKiK, zakres obowiązków publikacyjnych jest jednocześnie proporcjonalny do możliwości organizacyjnych i finansowych Przedsiębiorcy, a przy tym współmierny do wagi naruszeń. Obowiązki zastosowania nałożonych środków usunięcia skutków naruszenia doprowadzi do wzbogacenia wiedzy konsumentów o rzeczywistym charakterze i warunkach inwestycji. W ocenie Prezesa Urzędu informacja taka powinna dotrzeć do osób, których umowa z Przedsiębiorcą jest wykonywana.

Wobec powyższego, zastosowanie środka opisanego w pkt III.1, umożliwi zapoznanie się konsumentów, którzy - w okresie stosowania przez Spółkę praktyki z pkt. I decyzji - przekazali jej środki pieniężne z charakterem przedsięwzięcia, którego są uczestnikami. Środek taki będzie miał charakter zarówno sankcyjny w stosunku do Przedsiębiorcy, jak i edukacyjny w stosunku do konsumentów. Przyczyni się do zwiększenia ich wiedzy dotyczącej rynku kapitałowego.

Środek określony w punkcie III.2 decyzji pozwoli zrealizować przede wszystkim cele informacyjne wobec konsumentów. Nałożony obowiązek informacyjny prowadzić będzie do przekazania możliwie najszerszemu kręgowi odbiorców informacji o działaniach Spółki, uznanych za praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów. Oświadczenie zostanie zaprezentowane na stronie internetowej Spółki, na której publikowane są wszelkie informacje dotyczące działalności Przedsiębiorcy. W ocenie Prezesa UOKiK, strona internetowa to medium o liczonym gronie odbiorców, które przez swoją powszechność i możliwość zapoznania się z prezentowanymi tam treściami, w dowolnym czasie, jest w stanie najskuteczniej dotrzeć do świadomości odbiorców.

Wobec powyższego, Prezes Urzędu orzekł jak w punkcie III sentencji niniejszej decyzji.

Rozstrzygnięcie o karze pieniężnej, określonej w pkt IV sentencji decyzji

Kara pieniężna za naruszenie zakazu stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, o którym mowa w art. 24 uokik, ma charakter fakultatywny. O tym, czy w konkretnej sprawie w odniesieniu do wskazanego przedsiębiorcy zasadne jest nałożenie kary

pieniężnej decyduje, w ramach uznania administracyjnego, Prezes Urzędu. W niniejszej sprawie Prezes Urzędu uznał za zasadne nałożenie kary za stosowanie nieuczciwych praktyk rynkowych, o których mowa w pkt I i II sentencji decyzji.

Zgodnie z art. 106 ust. 1 pkt 4 uokik, Prezes Urzędu może nałożyć na przedsiębiorcę, w drodze decyzji, karę pieniężną w wysokości nie większej niż 10 % obrotu osiągniętego w roku obrotowym poprzedzającym rok nałożenia kary, jeżeli przedsiębiorca ten, choćby nieumyślnie, dopuścił się naruszenia zakazu określonego w art. 24 uokik.

Art. 106 ust. 3 uokik, wskazujący sposób obliczania obrotu, przewiduje m.in. w pkt 1, że obrót oblicza się jako sumę przychodów wykazanych w rachunku zysków i strat - w przypadku przedsiębiorcy sporządzającego taki rachunek na podstawie przepisów o rachunkowości.

W toku postępowania ustalono, iż obrót CK Investments w roku 2023, wynosił [xxxxxxxxxxx] zł, co - uwzględniając średni kurs euro ogłoszony przez Narodowy Bank Polski w dniu 29 grudnia 2023 r., tj. 4,3480 zł - stanowi po zaokrągleniu równowartość [xxxxxxx]euro.

Zgodnie z art. 106 ust. 1 uokik, kara pieniężna może być nałożona na przedsiębiorcę, w przypadku gdy naruszenia przepisów tej ustawy dopuścił się on choćby nieumyślnie.

Zgodnie z art. 111 ust. 1 pkt 1 uokik, wysokość nakładanej kary pieniężnej ustalana jest z uwzględnieniem w szczególności okoliczności naruszenia przepisów tej ustawy oraz uprzedniego naruszenia, a także okresu, stopnia i skutków rynkowych naruszenia przepisów ustawy, przy czym stopień naruszenia Prezes UOKiK ocenia, biorąc pod uwagę okoliczności dotyczące natury naruszenia i działalności przedsiębiorcy, która stanowiła przedmiot naruszenia. Ustalając wysokość kar pieniężnych Prezes Urzędu bierze również pod uwagę okoliczności łagodzące oraz obciążające, które wystąpiły w sprawie.

Zgodnie z art. 111 ust. 3 pkt 2 uokik, okolicznościami łagodzącymi są w szczególności: dobrowolne usunięcie skutków naruszenia, zaniechanie stosowania zakazanej praktyki przed wszczęciem postępowania lub niezwłocznie po jego wszczęciu, podjęcie z własnej inicjatywy działań w celu zaprzestania naruszenia lub usunięcia jego skutków oraz współpraca z Prezesem Urzędu w toku postępowania, w szczególności przyczynienie się do szybkiego i sprawnego przeprowadzenia postępowania.

Wśród zamkniętego katalogu okoliczności obciążających art. 111 ust. 4 pkt 2 uokik wymienia: znaczny zasięg terytorialny naruszenia lub jego skutków, znaczne korzyści uzyskane przez przedsiębiorcę w związku z dokonaniem naruszeniem, dokonanie uprzednio podobnego naruszenia oraz umyślność naruszenia.

W ocenie Prezesa Urzędu, w niniejszej sprawie zachodzą przesłanki do wymierzania kary pieniężnej z uwagi na cele prewencji indywidualnej i ogólnej, jak również cel represyjny. Nałożenie kary pieniężnej służyć powinno jako środek odstraszający od stosowania podobnych praktyk w przyszłości (prewencja indywidualna).

Ustalając wysokość kar pieniężnych, o których mowa w pkt IV.1 oraz IV.2 sentencji decyzji, Prezes UOKiK uwzględnił przede wszystkim ujawnione w toku postępowania okoliczności, skutkujące naruszeniem przepisów uokik, a także okres ich stosowania. Ustalając wysokość poszczególnych kar Prezes Urzędu miał również na uwadze, iż Spółka dotychczas nie podejmowała działań naruszających przepisy uokik.

Kara pieniężna dotycząca praktyki z pkt I decyzji

Okoliczności naruszenia przepisów ustawy

Reasumując, uwzględniając wyszczególnione powyżej okoliczności obciążające oraz okoliczność łagodzącą, Prezes Urzędu zdecydował o zwiększeniu kwoty bazowej kary o 70%.

Biorąc pod uwagę powyższe, za praktykę opisaną w pkt. I sentencji decyzji, Prezes Urzędu nałożył na CK Investments S.A. karę w wysokości **1 112 027 zł**, co stanowi [xxx]obrotu osiągniętego przez Spółkę w roku 2023 oraz [xxx] maksymalnego wymiaru kary.

Kara pieniężna dotycząca praktyki określonej w pkt. II decyzji

Okoliczności naruszenia przepisów ustawy

Zdaniem Prezesa Urzędu, praktykę polegającą na rozpowszechnianiu nieprawdziwych informacji na temat oferty Spółki należy za **wysoce szkodliwą**. Spółka, poprzez swoje działanie, dawała konsumentom niestusne podstawy do przypuszczenia, iż organizowane przedsięwzięcie charakteryzuje się wysokim bezpieczeństwem, a co za tym, że zwrot zaangażowanego kapitału nastąpi na pewno. Jednak, co zostało już opisane szczegółowo powyżej, takich gwarancji brak. Wskutek działań Spółki konsumenci zostali zatem pozbawieni prawdziwej i pełnej informacji o ryzyku wynikającym z inwestycji. Mylne wyobrażenie w tym zakresie mogło mieć wpływ na podjęcie przez nich decyzji dotyczącej umowy, której w przeciwnym razie by nie podjęli. Uznać bowiem należy, że konsumenci rzetelnie poinformowani o rzeczywistej sytuacji gospodarczej Spółki, mogliby zrezygnować z inwestycji w oferowane im przez Spółkę przedsięwzięcie.

Okres stosowania zarzucanej praktyki

Praktyka wskazana w pkt II sentencji niniejszej decyzji stosowana była w okresie oferowania weksli inwestycyjnych, tj. od 8 lipca 2019 r. do 31 lipca 2022 r. Wobec powyższego okres stosowania praktyki z pkt. II decyzji należy uznać za **długotrwały**.

Stopień i skutki rynkowe naruszenia

Prezes Urzędu przy nakładaniu kary uwzględnił wysoką szkodliwość naruszenia przez Spółkę przepisów uokik. Kwestionowane zachowanie CK Investments zakwalifikowane zostało jako nieuczciwa praktyka rynkowa. Działanie to naruszało podstawowe prawo konsumentów do uczestniczenia w przejrzystych i niezakłóconych warunkach rynkowych poprzez uzyskanie rzetelnych, prawdziwych i pełnych informacji. Natomiast CK Investments, poprzez swoje działanie - stanowiące wprowadzanie w błąd - dawała konsumentowi niestusne podstawy do twierdzenia, iż przedsięwzięcie organizowane przez Spółkę gwarantuje zwrot kapitału, bez względu na zaistniałe okoliczności, wpływając w ten sposób na sferę decyzyjną konsumentów, narażając ich na ryzyko inwestycyjne o nieakceptowalnym dla nich poziomie. W ocenie Prezesa UOKiK, w przypadku gdyby konsumenci otrzymali prawdziwe informacje o ryzyku inwestycji rodzącym zagrożenie utraty przekazanego CK Investments kapitału, wysoce prawdopodobne jest, że osoby te podchodziłyby ostrożniej do oferty Spółki. Przeciętny konsument mógłby nie zdecydować się na zaangażowanie swojego kapitału w reklamowane przez Przedsiębiorcę przedsięwzięcie lub przeznaczyć na tę inwestycje mniejszą kwotę niż miało to miejsce. Zatem, nieuczciwe działanie Spółki spowodowało negatywne skutki dla konsumentów.

Z uwagi na wymienione wyżej okoliczności Prezes UOKiK zdecydował o ustaleniu kwoty bazowej kary na poziomie [xxx]obrotu osiągniętego przez CK Investments S.A. w roku 2023, tj. [xxxxxxx] zł.

Nalożoną karę pieniężną CK Investments obowiązana jest wpłacić - zgodnie z przepisem art. 112 ust. 2 i 3 uokik - na rzecz budżetu państwa, na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów: NBP O/O Warszawa nr 51 1010 1010 0078 7822 3100 0000, w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji.

Rozstrzygnięcie zamieszczone w pkt V decyzji (koszty postępowania)

Zgodnie z art. 80 uokik, Prezes Urzędu rozstrzyga o kosztach w drodze postanowienia, które może być zamieszczone w decyzji kończącej postępowanie. W myśl art. 77 ust. 1 uokik, jeżeli w wyniku postępowania organ ochrony konsumentów stwierdził naruszenie przepisów ustawy, przedsiębiorca, który dopuścił się tego naruszenia, jest obowiązany ponieść koszty postępowania. W świetle natomiast art. 263 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2024 r., poz. 572; dalej: **kpa**), w zw. z art. 83 uokik, do kosztów postępowania zalicza się m.in. koszty doręczenia stronom pism urzędowych.

Z kolei zgodnie z art. 264 § 1 kpa, jednocześnie z wydaniem decyzji organ administracji publicznej ustala w drodze postanowienia wysokość kosztów postępowania, osoby zobowiązane do ich poniesienia oraz termin i sposób ich uiszczenia.

Postępowanie w sprawie naruszenia zbiorowych interesów konsumentów zostało wszczęte z urzędu, a w jego wyniku Prezes Urzędu stwierdził naruszenie przepisów uokik.

Do kosztów przeprowadzonego postępowania w sprawie naruszenia zbiorowych interesów konsumentów zaliczono poniesione koszty doręczenia pism Przedsiębiorcy w wysokości **47,40 zł**.

Koszty niniejszego postępowania przedsiębiorca obowiązany jest wpłacić na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Warszawie w NBP o/o Warszawa Nr 51 1010 1010 0078 7822 3100 0000 w terminie 14 dni od uprawomocnienia się niniejszej decyzji.

Mając powyższe na względzie, postanowiono jak w sentencji decyzji.

Pouczenia:

Stosownie do treści art. 81 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, w związku z art. 479²⁸ § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (2024 r. poz. 1568; dalej: **kpc**) - od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie miesiąca od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów - Delegatury we Wrocławiu.

W przypadku kwestionowania wyłącznie postanowienia o kosztach, zawartego w pkt V sentencji decyzji, na podstawie art. 264 § 2 kpc, w zw. z art. 83 i art. 81 ust. 5 uokik, w zw. z art. 479³² § 1 i § 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 959 z późn. zm.; dalej: **uokssc**), Spółce przysługuje prawo wniesienia zażalenia do Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie tygodnia od dnia doręczenia niniejszej decyzji, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów - Delegatury we Wrocławiu.

Zgodnie z art. 3 ust. 2 pkt 9, w związku z art. 32 ust. 1 uokssc, odwołanie od decyzji Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów podlega opłacie stałej w kwocie 1000 zł. Z kolei, zgodnie z art. 32 ust. 2 tej ustawy, zażalenie na postanowienie Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów podlega opłacie stałej w kwocie 500 zł. Opłatę od odwołania lub

zażalenia należy uiścić na rachunek bankowy Sądu Okręgowego w Warszawie albo w kasie tego sądu lub w inny sposób, zgodnie z informacjami podanymi przez Sąd. Na stronie internetowej Sądu Okręgowego w Warszawie oraz na tablicy ogłoszeń w budynku Sądu dostępne informacje o: 1) funkcjonujących kasach sądu, w których można uiścić opłatę sądową; 2) możliwych sposobach uiszczania opłat sądowych w formie bezgotówkowej; 3) numerach rachunków bieżących dochodów sądu, na które można dokonywać wpłat.

Zgodnie z art. 103 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 959 z późn. zm.), Sąd może przyznać zwolnienie od kosztów sądowych osobie prawnej lub jednostce organizacyjnej niebędącej osobą prawną, której ustawa przyznaje zdolność prawną, jeżeli wykazała, że nie ma dostatecznych środków na ich uiszczenie.

Zgodnie z art. 105 ust. 1 uokssc, wniosek o przyznanie zwolnienia od kosztów sądowych należy zgłosić na piśmie lub ustnie do protokołu w sądzie, w którym sprawa ma być wytoczona lub już się toczy.

Stosownie do treści art. 117 § 1, § 3 i § 4 zd. 1 kpc, strona zwolniona przez sąd od kosztów sądowych w całości lub części, może domagać się ustanowienia adwokata lub radcy prawnego. Osoba prawna lub inna jednostka organizacyjna, której ustawa przyznaje zdolność sądową, niezwolniona przez sąd od kosztów sądowych, może się domagać ustanowienia adwokata lub radcy prawnego, jeżeli wykaże, że nie ma dostatecznych środków na poniesienie kosztów wynagrodzenia adwokata lub radcy prawnego.

Wniosek o ustanowienie adwokata lub radcy prawnego strona zgłasza wraz z wnioskiem o zwolnienie od kosztów sądowych lub osobno, na piśmie lub ustnie do protokołu, w sądzie, w którym sprawa ma być wytoczona lub już się toczy.

*z upoważnienia
Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i
Konsumentów
Dyrektor Delegatury UOKiK we
Wrocławiu
Agnieszka Jacyszyn*

Otrzymuje:

Pełnomocnik CK Investments 1 Sp. z o. o.